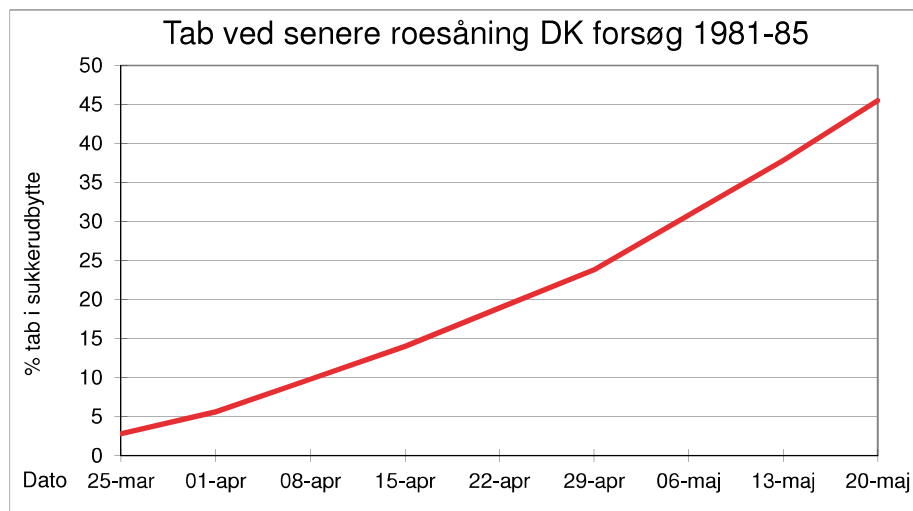

Seneste udbyttetigning savner forklaring? Samt lidt om såtid og kvælstof

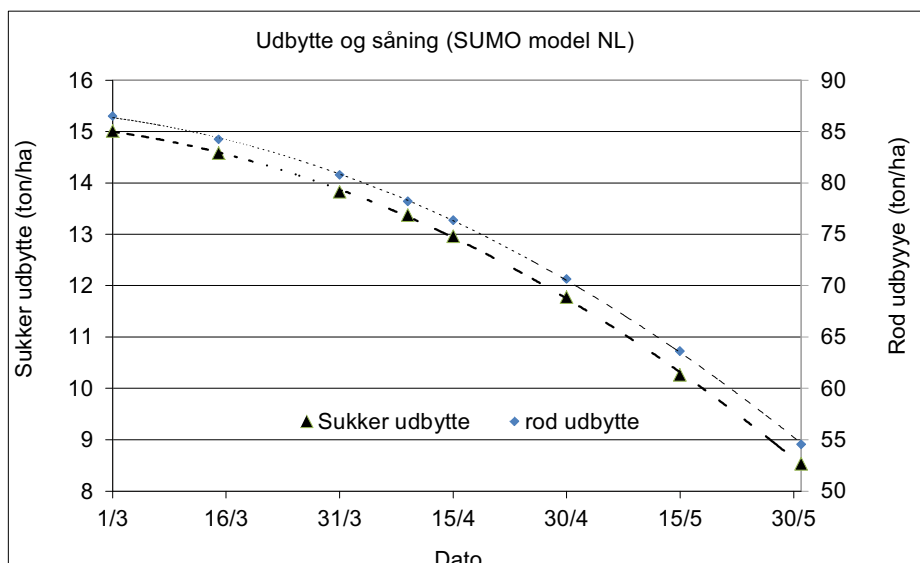

Figur 2. Udbyttetab ved senere såning efter danske forsøg i perioden 1981-85.

Andet sted her i bladet samt på Inspirationsdagen i Sakskøbing 2. februar har vi skrevet og sagt, at udbyttet øges, jo tidligere vi sår roerne. Det er naturligvis forudsat, at jorden er tjenlig, og der ikke efterfølgende indtræffer vejrforhold, som får modsat effekt, det er også klart.

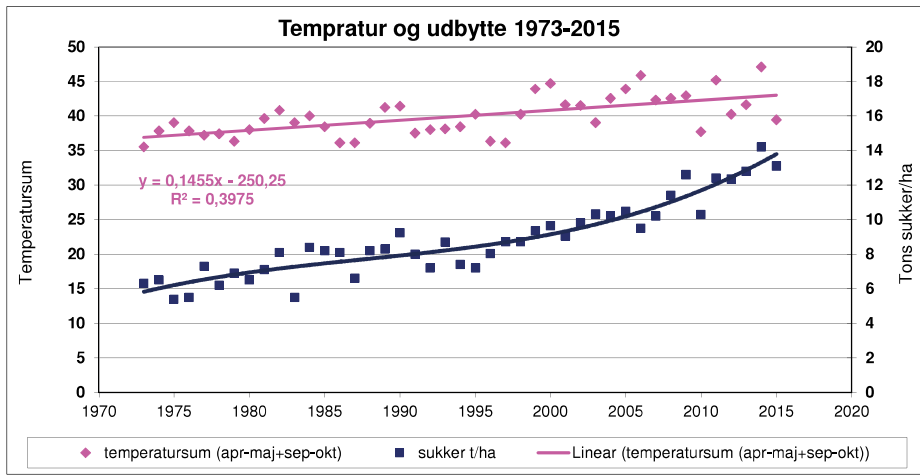
Det er ikke kun i Danmark, vi finder forøget udbytte med en tidligere såning. I Belgien har man fået 2,5 tons sukker mere for såning den 13. marts frem for den 8. april. I Holland næsten halveres udbyttet ved at udskyde såning fra 1. marts til 30. maj, se figur 1. De ældre forsøg i Danmark viser, at tabet ved at udskyde såningen fra 25. marts til

20. maj er cirka 45 procent, se figur 2. I Belgien finder man tillige, at udbyttet forøges med vækstsæsonens længde. Det er der nok ikke noget overraskende i som sådan inden for visse grænser. Vi har tidligere, Sukkerroe-Nyt februar 2007, vist, at udbyttet er steget siden 1973, og at en stor del kan forklares med stigningen i temperaturen i april - maj plus september - oktober samt med stigningen i antal soltimer i januar-april plus september - november. Vi kom dengang frem til, at cirka 40 procent af udbyttetstigningen kan forklares med temperaturstigning, og andre har anført, at klimaændringerne forklarer meget mere.

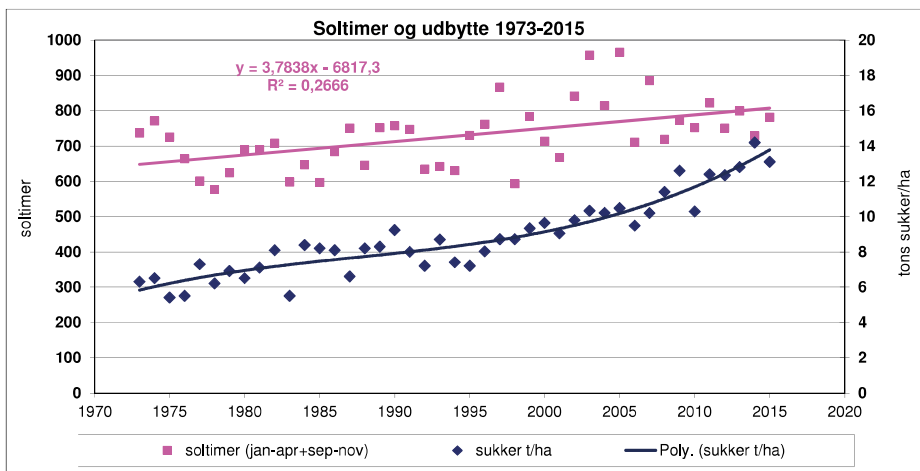

Figur 1. Udbytte og såtid i Holland efter den Hollandske vækstmodel SUMO.

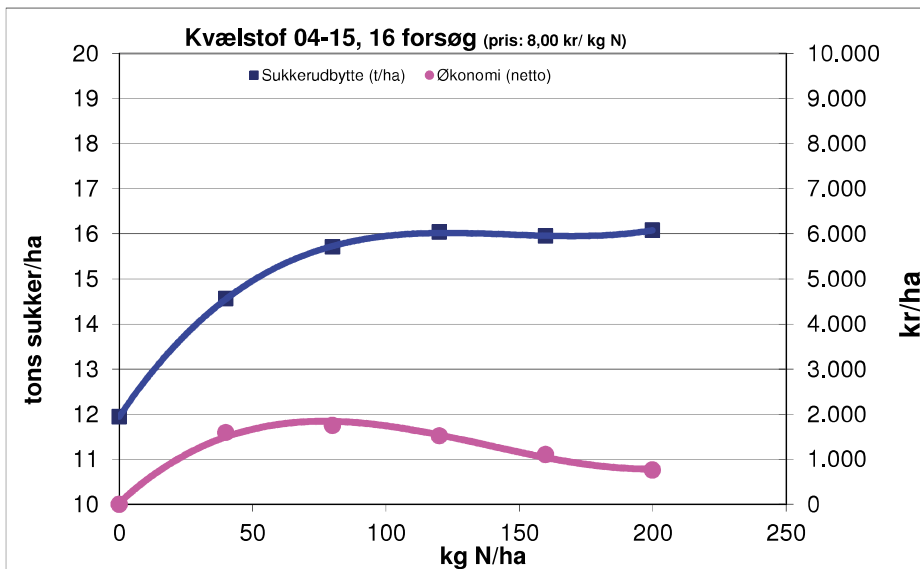
Det er nu pudsigt, at når vi igen ser på vejrdata og udbytte i perioden fra 1973 og til nu, så begynder det at se lidt anderledes ud, se figur 3 og 4. De senere års udbyttetigning følger ikke umiddelbart udviklingen i temperatur eller antal soltimer. Imens udbyttet er steget i perioden fra 2008 og til 2015, kan vi ikke påvise en stigning i temperatur eller soltimer

Figur 3. Udbytte og temperatur i DK i perioden 1973 til 2015.

Figur 4. Udbytte og antal soltimer i DK i perioden 1973 til 2015.

Figur 5. Gennemsnit af 16 forsøg med N til roer i perioden 2004 til 2015. Optimum er beregnet efter dagens pris forhold.

med de værdier, vi har anvendt. En mere solid analyse med bedre data kan måske påvise noget andet. Men antag nu, at vi

har fat i det meste, så skal vi forklare udbyttetigningen i de senere år med noget andet end klima. Og her er alle nok

umiddelbart lige kloge. Vi kan umiddelbart pege på: strukturforandringer i sukkerroedyrkingen, dyrkningstekniske forhold samt nyere sorter.

Ser vi på det første, burde udbyttet i praksis komme tættere på udbyttet i sortsforsøgene, da de ikke har undergået så stor forandring; men det synes ikke umiddelbart at være tilfældet. Alligevel kommer vi nok ikke udenom en vis effekt af flytningen af roer til stærkere jorde, måske? Ser vi på dyrkningstekniske forhold, kan vi umiddelbart pege på: tidligere såning samt direkte levering, som mindsker tab og forøger tilvækst ved senere optagning og dermed forlænger vækstsæsonen. Der kan være andre elementer, som kan bidrage, bedre og mere ensartet etablering, ja alt kan tænkes, men for os lige nu er det af mere spekulativ karakter, som andre nok har bedre styr på. Og endeligt har nyere sorter med højere udbytte og bedre toleranceforskeligheder helt sikkert en positiv effekt; vi kan blot ikke på nuværende tidspunkt sætte tal herpå. Men det er jo overordnet positivt, at vi tilsyneladende kan forøge udbyttet uden Vor Herres klimas hjælp indenfor rimelige grænser og lidt populært formuleret.

Når nu vi hele tiden forøger udbyttet, vil det jo være nærliggende at antage, vi også skal give roerne noget mere kvælstof. Dette spørgsmål kræver en nærmere analyse, som er udenfor dette indlægs grænser. Vi vil blot pege på, at gennemsnit af 16 forsøg i perioden 2004-2015 viser, at maksimalt udbytte er opnået med 123 kg N/ha. Tidligere beregning af gennemsnit af 14 forsøg i perioden 2004-2014 viste, at højst udbytte er opnået med 131 kg N/ha. Sandheden er nok et sted imellem.

Optimum, det vil sige den mængde N, hvor vi tjener flest penge, er opnået med 76-77 kg N/ha, uanset om det er 14 eller 16 forsøg i perioden 2004-2015. Prisen for N er 8,00 kr/kg i beregningen. ■